

RETTE TIL AT INDGIVE ANDRAGENDER

Siden Maastrichttraktatens ikrafttræden har enhver borger i EU haft mulighed for at indgive andragender til Europa-Parlamentet om forhold, der falder ind under EU's virksomhedsområde, i form af en klage eller en anmodning. Andragenderne behandles af Europa-Parlamentets Udvalg for Andragender, som træffer afgørelse om, hvorvidt de opfylder betingelserne for at blive behandlet, og derefter behandler andragenderne.

RETSGRUNDLAG

Artikel 20, 24 og 227 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og artikel 44 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder.

MÅL

Formålet med retten til at indgive andragender er at give unionsborgere og personer med bopæl i EU en enkel måde, hvorpå de kan henvende sig til EU's institutioner med klager eller anmodninger om at gribe ind.

RESULTATER

A. Betingelser og krav (artikel 227 i TEUF)

Enhver unionsborger samt enhver fysisk eller juridisk person med bopæl eller hjemsted i en medlemsstat er berettiget til på egen hånd eller i samvirke med andre borgere eller personer at indgive andragender.

For at opfylde betingelserne for behandling skal andragenderne dreje sig om forhold, der henhører under EU's virksomhedsområde, og som vedrører andragerne direkte. Sidstnævnte betingelse fortolkes meget bredt.

B. Fremgangsmåde ved behandling af andragender

Fremgangsmåden ved behandling af andragender er fastsat i Europa-Parlamentets forretningsorden i artikel 226-230 og i bilag VI (punkt XX), som overdrager en sådan kompetence til et parlamentsudvalg, Udvalget for Andragender.

1. Formelle betingelser for behandling

Andragenderne skal være forsynet med navn, nationalitet og bopæl for hver af andragerne og skal være affattet på et af EU's officielle sprog. De kan enten indgives elektronisk via Europa-Parlamentets portal for andragender eller pr. papirpost.

2. Materielle betingelser for behandling

Andragender, der opfylder disse formelle betingelser, henvises til Udvalget for Andragender, som først skal træffe afgørelse om, hvorvidt andragendet opfylder betingelserne for behandling. Udvalget undersøger i den forbindelse, om emnet henhører under EU's virksomhedsområde. Hvis dette ikke er tilfældet, erklærer udvalget, at andragendet ikke opfylder betingelserne for behandling. Andrageren underrettes herom, og afgørelsen begrundes. Andragerne opfordres ofte til at kontakte et andet nationalt eller internationalt organ eller et EU-organ. Den hyppigste årsag til, at et andragende ikke kan antages til behandling, er, at andragerne forveksler beføjelserne, ansvaret og mulighederne for at gribe ind og for at få en sag prøvet på EU-niveau med dem, der gælder i medlemsstaterne og i andre internationale organisationer og organer (som f.eks. FN og Europarådet), herunder med hensyn til anvendelsen af EU's charter om grundlæggende rettigheder.

3. Behandling af andragender

Afhængigt af omstændighederne kan Udvalget for Andragender træffe en eller flere af følgende foranstaltninger:

- anmode Europa-Kommissionen om at foretage en indledende undersøgelse af et andragende og tilvejebringe oplysninger om overholdelsen af relevant EU-lovgivning
- videresende andragendet til andre udvalg i Europa-Parlamentet med henblik på oplysninger eller yderligere foranstaltninger (et udvalg kan f.eks. tage andragendet med i betragtning i forbindelse med sit lovgivningsarbejde)
- hvis andragendet omhandler en specifik sag, som kræver individuel behandling, kan Udvalget rette henvendelse til de relevante institutioner eller myndigheder eller intervenere via den berørte medlemsstats faste repræsentation for at finde en løsning på sagen
- træffe enhver anden foranstaltning, der anses for hensigtsmæssig, for at forsøge at løse et problem eller give et passende svar på andragendet.

Udvalget tager ligeledes stilling til, om andragendet skal opføres på udvalgets mødedagsorden. I så fald indbydes andrageren, Kommissionen og repræsentanter for den eller de berørte medlemsstater til at deltage. Under mødet forelægger andrageren sit andragende, og Kommissionen redegør mundtligt for sin holdning og kommenterer sit skriftlige svar på de spørgsmål, der er omhandlet i andragendet, ligesom repræsentanterne for de berørte medlemsstater kan opfordres til at tage ordet. Medlemmerne af Udvalget for Andragender har derefter mulighed for at drøfte de spørgsmål, der er rejst under mødet, og for at foreslå yderligere foranstaltninger.

I særlige tilfælde kan Udvalget beslutte at afholde en høring eller en workshop, foretage en undersøgelsesrejse til det pågældende land eller den pågældende region, vedtage en rapport fra rejsen med udvalgets bemærkninger og henstillinger eller forberede og indgive en fuldstændig betænkning til afstemning på et af Parlamentets plenarmøder. Udvalget kan endvidere beslutte at forelægge Kommissionen og/eller Rådet forespørgsler til mundtlig besvarelse og afholde en drøftelse på et plenarmøde.

Hvis et andragende vedrører et spørgsmål af almen interesse, der afslører en ukorrekt gennemførelse eller anvendelse af EU-lovgivningen, kan det afstedkomme, at Kommissionen griber ind over for den pågældende medlemsstat, herunder gennem en traktatbrudsprocedure.

4. Afslutning af et andragende

Udvalget kan afslutte et andragende på forskellige trin i proceduren, som f.eks. når Udvalget har truffet afgørelse om, hvorvidt andragendet opfylder betingelserne for behandling, efter en drøftelse på et udvalgsmøde, når der ikke kan træffes yderligere foranstaltninger i forbindelse med andragendet, når andragendet trækkes tilbage af andrageren, eller når andrageren ikke reagerer inden for en bestemt tidsfrist.

5. Gennemsigtighed

Andragender, der indgives til Europa-Parlamentet, bliver offentligt tilgængelige dokumenter. Efter at Udvalget for Andragender har truffet afgørelse om, hvorvidt de opfylder betingelserne for behandling, offentliggøres sammendrag af andragenderne på alle officielle EU-sprog og sammen med tilhørende relevante dokumenter på Europa-Parlamentets portal for andragender.

Andrageren underrettes skriftligt om alle Udvalgets afgørelser vedrørende andragendet og om begrundelsen for disse afgørelser og får om nødvendigt tilsendt relevante oplysninger og dokumenter, så snart afgørelserne bliver tilgængelige.

EUROPA-PARLAMENTETS ROLLE

I henhold til traktaterne er det Europa-Parlamentet, som modtager andragender fra borgerne, og som derfor har ansvaret for at sikre, at de bekymringer, borgerne giver udtryk for i andragenderne, fuldt ud tages i betragtning i EU. For at gøre dette på den bedst mulige måde har Parlamentet overdraget opgaven med at behandle andragender og samordne institutionens opfølgingsaktiviteter til et særligt udvalg, nemlig [Udvalget for Andragender](#). Som fremhævet i sine årsberetninger om resultatet af arbejdet i Udvalget for Andragender i det foregående år^[1] har Parlamentet altid betragtet andragender som et centralt element i et deltagelsesdemokrati. Det har desuden understreget deres betydning med hensyn til at afsløre tilfælde, hvor medlemsstaterne ikke gennemfører eller anvender EU-lovgivningen korrekt. Faktisk har en række andragender ført til lovgivningsmæssige eller politiske tiltag, EU-pilot-sager, præjudicielle afgørelser eller traktatbrudsprocedurer. Udvalget for Andragender er især aktivt på områderne grundlæggende rettigheder (herunder handicap, børns rettigheder, forskelsbehandling, minoriteters rettigheder, retfærdighed, fri bevægelighed, stemmeret, brexit), miljø, dyrevelfærd, det indre marked, sociale rettigheder, migration, handelsaftaler og folkesundhed. Navnlig spiller udvalget en særlig rolle i beskyttelsen af handicappedes rettigheder inden for EU's ramme for gennemførelsen af FN's konvention om rettigheder for personer med handicap, ligesom det afholder en årlig workshop om handicaprelaterede spørgsmål.

[1]Årsberetningerne om drøftelserne i Udvalget for Andragender indeholder oplysninger om antallet af indgivne andragender, deres format, status, udfald, land, sprog, nationalitet og emne, webportalen, forbindelserne med Kommissionen, Rådet og Ombudsmanden, undersøgelsesrejser, offentlige høringer, bestilte undersøgelser og andre vigtige spørgsmål.

Undersøgelsesrejser, offentlige høringer, bestilling af undersøgelser, oprettelsen i 2016 af et netværk for andragender for at sikre større samarbejde mellem udvalg, der beskæftiger sig med andragender, samt samarbejde og dialog med nationale parlamenter og myndigheder og med andre EU-institutioner (navnlig Europa-Kommissionen og Den Europæiske Ombudsmand) betragtes alle som instrumenter, der skal sikre, at spørgsmål, der rejses af borgere i andragender, bliver behandlet og løst. I 2014 lancerede Parlamentet desuden [webportalen for andragender](#), som har sørget for en øget og forbedret synlighed og gennemsigtighed af andragenderne og bedre muligheder for, at borgere og fysiske og juridiske personer, som er bosiddende i EU, kan interagere med og deltage i EU^[2].

Ottavio Marzocchi
12/2020

[2]Yderligere oplysninger om Udvalget for Andragender og dets aktiviteter kan findes i undersøgelsen »[Achievements of the Committee on Petitions during the 2014-2019 parliamentary term and challenges for the future](#)« (Udvalget for Andragenders resultater i valgperioden 2014-2019 og udfordringer for fremtiden).

